kisdobos

1982. NOVEMBER

Csillaghajtogatós

Címlapunkon gyerekeket láthattok. Gyerekeket, akik papírt hajtogatnak csillagokká. Ha fogalmazást íratna a képről a tanító nénitek, biztosan sokan írnátok azt, hogy kisdobos őrs tart összejövetelt és november 7-re készülődve készíti az osztály és a faliújság díszítéséhez a csillagokat.

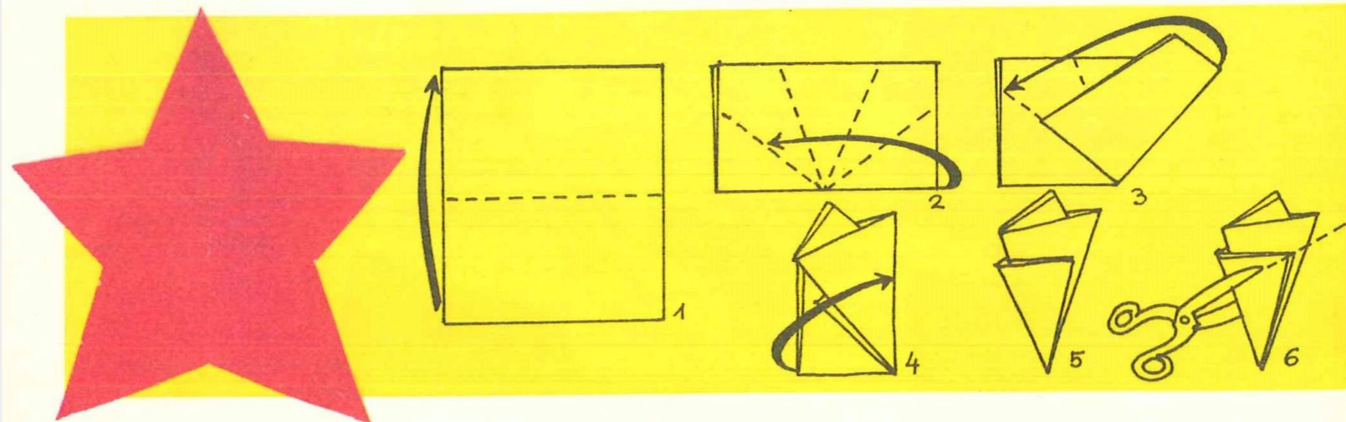
Valóban október végén, november elején sok rajz és faliújságcikk készül. Műsorokra tanultok verseket, írtok szép, komoly beszédeket. Mindegyik beszédben és a legtöbb versben is valamilyen formában szó esik arról, hogy „az Aurora sortüze új világ születését jelezte", meg „az Aurora, melynek a neve hajnalt jelent az egész emberiség hajnalát jelenti", — és más efféle igen szép mondatokat hallotok, meg írtok. De hát miért beszélünk a hajnalról, az emberiség új korszakáról? Egyáltalán, mi történt akkor, 1917-ben, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom idején?

Kezdjük ott, hogy az októberi forradalom pontos napja 1917. október 25. volt, a régi egyházi naptár szerint. Csak amikor az általánosan használt naptárra tértek át a Szovjetunióban, akkor lett ebből a napból november 7-e, s így a Nagy Október tulajdonképpen Nagy November lehetne. Arról eleget hallhattatok, hogyan éltek a cárok Oroszországának lakói. A földművesek a birtokosok földjén valósággal rabszolgasorban tengődtek. A városokban dolgozók, a gyárak munkásai sem éltek jobban, csakhogy őket a gyárosok zsákmányolták ki, s nem a földbirtokosok. Persze, előfordult, hogy a gyárosnak földje és a birtokosnak gyára is volt. Kevesen, nagyon kevesen éltek emberhez méltóan a cár birodalmában. Ehhez járult még az is, hogy háború volt. 1914-től kezdve négy esztendőn át tartott az első világháború. Akkora volt a nyomorúság és az elkeseredés, hogy 1917 februárjában népi felkelés lett belőle, s a cárnak, II. Miklósnak le kellett mondania. A hatalmat ideiglenes kormány vette át. Ez ugyanúgy politizált, akárcsak a cár. A munkások és parasztok akkoriban már nem voltak magukra hagyatottak, mert volt vezetőjük: a párt. Olyan forradalom előkészítésén munkálkodtak, mely elűzi azokat, akik eddig kizsákmányolták őket, s valami új, szabad élet kezdődhet Oroszországban. Azt mindenki tudja, hogy a pártnak a vezetője Lenin volt. Egymaga azonban nem birkózhatott volna meg akkora teendőkkel, sok segítőre volt szüksége: neves és névtelen emberekre, munkásokra és tanítókra, írástudókra és olyanokra is, akik még életükben nem vettek könyvet a kezükbe, de érezték, hogy valaminek történnie kell, a régi módon nem lehet élniök.

A mai Leningrádban — akkor Petrográdnak hívták, és ez volt a főváros — a felkelt munkások és katonák elkergették az ideiglenes kormányt, s a hatalmat átadták az éppen a városban ülésező Szovjetkongresszusnak. Ez a kongresszus Oroszországot szovjet szocialista köztársaságnak nyilvánította és megalakította a világ első munkás-paraszt kormányát, a Népbiztosok Tanácsát. Így került hatalomra a dolgozó nép. A kapitalizmus lánca, mely összeszorította a világot — megszakadt! Valami új kezdődött, valami más — és ezt jelezte az Aurora sortüze a Néván. Ez jelképpé vált ma már. Éppen úgy, mint a világtörténelem nagy sorsfordulói: az, amikor először tüzet csiholt az ember. Vagy amikor Kolumbus a Santa Maria hajóján elérte egy addig ismeretlen földrész partját.

Meglehet, a címoldalunkon készülődő gyerekek csillaghajtogatás közben erről is beszélgetnek.

Bizonyára az is szóba kerül, hogy a forradalom óta eltelt 65 esztendő alatt október eszméje mekkora diadalutat járt be földünkön. Napjainkban alig találsz az öt világrészen olyan országot, ahol ne emlékeznének meg november hetedikéről.

Sz. Romanovszkij
TÜKÖR A RÉGI VILÁGBAN

Az osztály autóbuszon utazott a városba az úttörő-avatásra. Velük volt, természetesen, tanító nénijük, Szvetlána Nyikolájevna is. Az ünnepségre a városi úttörőpalotában került sor, amely hajdanán egy gazdag főúr villája volt. Az épület már jó kétszáz éve állt a helyén, de még nem látszott öregnek.

Szvetlána Nyikolájevna az előcsarnokban Aljósára pillantott. Nem szólt egy szót sem, csak a szemével kérdezte:

„Remélem, nem hozol szégyent rám, Aljósa?"

„Nem!" — válaszolta pillantásával a fiú.

Felmentek a márványlépcsőn a nagyterembe.

Ott kissé hűvös volt. A hatalmas, felül gömbölyűre formált ablakokon beömlött a terembe a sárgás napfény. A parketta síkos volt, akár a jégpálya, és Nyikita hirtelen, karjaival hadonászva, megingott rajta. Aljósa megfogta, nehogy elessen.

Megjelentek a teremben a komszomolisták, s velük együtt a háború hőse, Borisz Ivánovics Maszlennyikov. Mellén hosszú sorokban a kitüntetések jelzése, a nyakán vörös nyakkendő.

Teljes csend lett. A sorok kiegyenesedtek.

— Zászlónak tiszte-legj! — vezényelte Szvetlána Nyikolájevna.

A nap fényében úszó csapatzászló vörösen fénylett az ovális tükrökben. Aljósa érezte, egyre sebesebben ver a szíve, s nehezen tudta kimondani az ünnepélyes fogadalom szavait. Minden erejével arra törekedett, hogy az osztály kórusában az ő gyenge hangja is hallható legyen. Öröm töltötte el a szívét, ahogy felismerte Nyikita kemény basszusát és Ljudmilla éneklő hangját. Érezte, hogy nincs egyedül, itt vannak a társai, és összefonódó hangjuk hangosan és egységesen zeng.

A régi épület mennyezete tompán visszhangozta a fogadalomszavait. Miután csend lett, Nyikita köhögni kezdett, de tüstént elfojtotta a köhögést, mert a komszomolisták, Szvetlána Nyikolájevna és Borisz Ivánovics hozzáfogott a nyakkendők felkötéséhez.

Aljósa nagyon szerette volna, ha az ő nyakára Borisz Ivánovics, a háború hőse köti fel az úttörők vörös nyakkendőjét. Ez a kívánsága azonban nem teljesült, mert Szvetlána Nyikolájevna kötötte nyakára a nyakkendőt, s így szólt:

— Nézze, Borisz Ivánovics, ez itt Aljósa! Hatalmas zsák makkot gyűjtött!

— Ilyen aprócska létére! — csodálkozott Borisz Ivánovics. — Hogyan bírtad el?

— Eldugtam az erdőben, aztán szóltam az erdésznek, aki behozta a motorbiciklijén.

— Egy zsák makk! — mondta Borisz Ivánovics elismerően. — Abból egy egész erdő lehet!

— Csak sokáig kell várni, amíg kinő — szólt közbe Nyikita, de Borisz Ivánovics ezt már nem hallotta. Megvárta, míg teljes csend lett, aztán üdvözölte a gyerekeket abból az alkalomból, hogy az úttörők soraiba léptek, s kifejezte reményét, hogy hűséges fiai lesznek a hazának. Ezek után így szólt:

— Mielőtt hazamennétek, ismerkedjetek meg az úttörőpalotával! Itt minden a tiétek!

A lányok a tükrökhöz rohantak, hogy megnézzék magukat, a fiúk pedig bevetették magukat az úttőrőszobába, s lelkesen püfölték a dobokat, próbálgatták a trombitákat.

Nyikita egy trombitával küszködött. Az arca kipirult, sőt a szeme is megtelt könnyel az erőlködéstől.

— De szeretném megfújni! — mondta. — De ez nekem sohase fog sikerülni!

— Ki mondta, hogy „sohase fog sikerülni" — hallatszott Borisz Ivánovics vidám basszusa. — „Nem sikerül!", az ilyet én nem ismerem!

Megnyálazta az ajkát, összeszorította, s hozzáillesztette a trombita fúvókáját, belefújt, s az aranyló trombitából tiszta, érces, messzezengő hang röppent ki. Hallatán a gyerek szívét elöntötte a boldogság.

Aljósa észrevétlenül kiment az úttörőszobából, s a nagy hűvös teremben találta magát. Megállt a díszes csempékből épült kályha mögött lévő tükör közelében, körülnézett, nem látja-e valaki, de a terem teljesen üres volt. Akkor belenézett a tükörbe.

Nagyon elégedett volt a tükörképével: a vörös nyakkendő felnőttebbnek mutatta; az arca tüzelt, s ettől férfiasnak látszott. Olyan volt, mint az apja, amikor háborús könyvet olvas... Csak kár, hogy kissé már homályos volt a tükör. Az aranyozott kereten felfedezett négy cikornyás számot — 1781 — a tükör születésének az éve. A fiúnak váratlan gondolat ötlött az agyába: „Hány és hány arcot mutatott már ez a tükör! Főurakat, púderes parókában. Gazdag kereskedőket. Matrózokat, vállukon keresztbe vetett géppuskahevederrel... A polgárháborúban itt sokat lövöldöztek... Csakugyan nem lehet ezeket a tükörképeket feltámasztani?"

Melege lett ezektől a gondolatoktól. Valóban, az emberek — egyik nemzedék a másik után — megjelentek ez előtt a tükör előtt, majd eltűntek mindörökre. Azt mondják, még a fénynek is van súlya, bár nagyon kicsike, de van, és meg lehet fogni. Dehát a tükör — fény! A tükörképnek feltétlenül meg kell maradnia!

Mindenről megfeledkezve, merőn bámulta a tükör apró pontocskáit... Mindjárt megjelenik valaki... Ki az ott a távolban? A háta mögött hirtelen zaj támadt. Eltávolodva a tükörtől, a fiú meglátta az úttörőszobából kiömlő tömeget. Legelöl jött a kipirult arcú Nyikita, s nekifutva hosszan korcsolyázott a parkettán. Ljudmilla boldogan közölte Aljósával:

— Ilyen kürtöst, mint ő, keresve se találni!

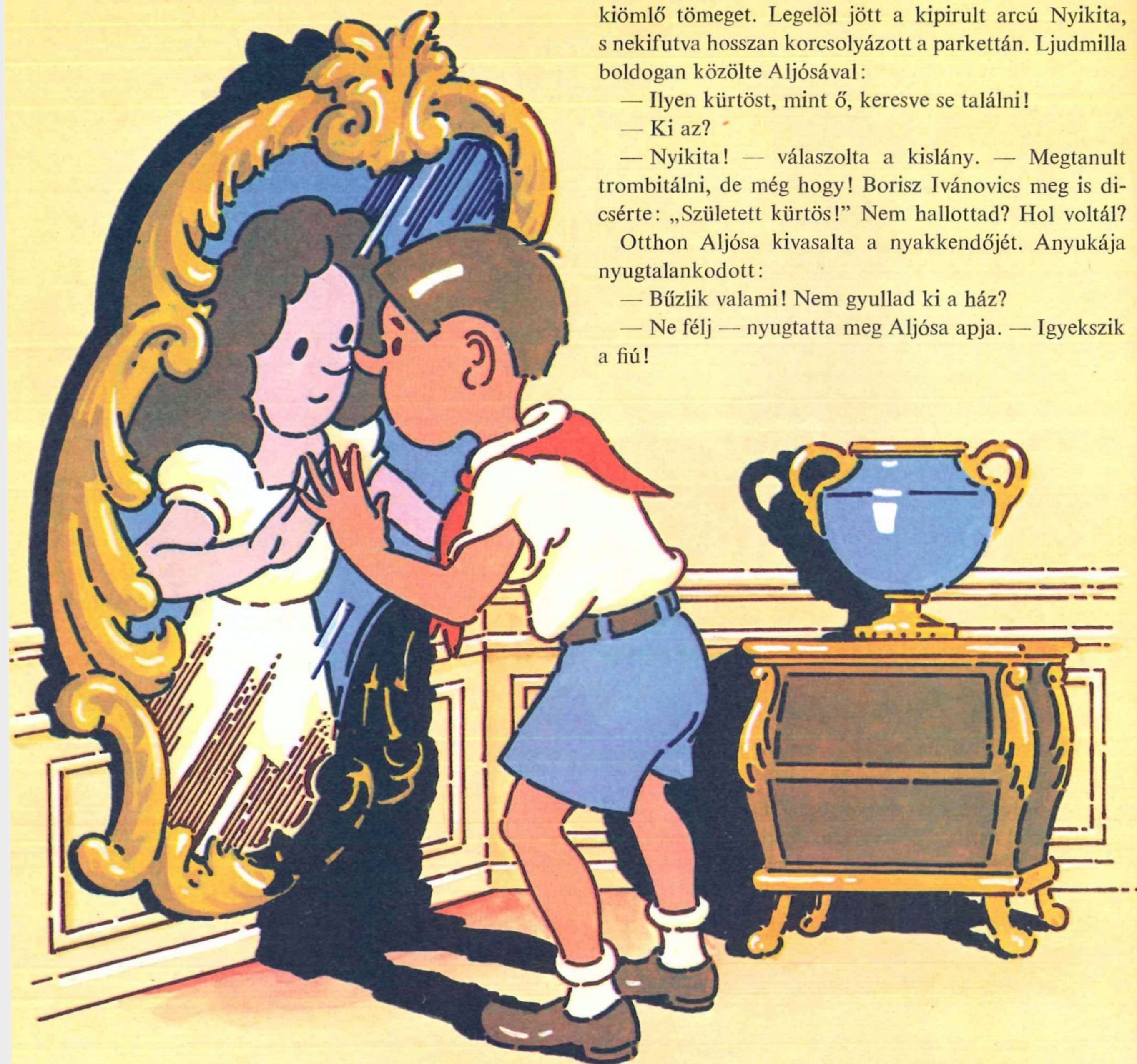
— Ki az?

— Nyikita! — válaszolta a kislány. — Megtanult trombitálni, de még hogy! Borisz Ivánovics meg is dicsérte: „Született kürtös!" Nem hallottad? Hol voltál?

Otthon Aljósa kivasalta a nyakkendőjét. Anyukája nyugtalankodott:

— Bűzlik valami! Nem gyullad ki a ház?

— Ne félj — nyugtatta meg Aljósa apja. — Igyekszik a fiú!

Mielőtt Aljósa lefeküdt, nyakkendőjét a párnája alá helyezte. Hajnal felé megjelent álmában az úttörőpalota. Egyetlen lélek sem volt benne. Minden ablakán a holdfény beömlött a nagyterembe és csillogott a parkettán. A fiú megállt az ismerős tükör előtt. Saját tükörképe mellett az aranyozott keretbe foglalt tükörtengerben parókás arcokat látott, és nem csodálkozott. Ennek így is kell lennie, mert semmi sem tűnik el nyomtalanul, még a holdfény sem.

Ki van ott? Kik ezek az emberek?

A tükör elhomályosodott Aljósa leheletétől, és a fiú semmit sem látott.

Inge ujjával tisztára törölgette. Egészen közel magához meglátott egy kislányt. Annyi idős lehetett, mint ő. Hajadonfőtt volt, hosszú fehér ruhában, csatos cipőben.

A kislány rámosolygott.

— Üdvözlöm, uram! — mondta. — Engem Szófiának hívnak. És Önt?

— Oh, milyen szép név! — örvendezett a fiú. — Az én nevem Alekszej. — És reménykedve megkérdezte: — Nem tegezhetnénk egymást?

— Tegezni?... Milyen szép a zsabója! Sohase gondoltam, hogy piros zsabó is létezik. Az uraság hasonlatos a vörösbegyű kakaskára.

— Ej! — sértődött meg a fiú. — Te meg egy fehér tyúkra hasonlítasz.

— Ön nem éppen udvarias! — szólt megbántottan a lány.

Aljósa megbékélten ezt kérdezte:

— Ön hercegkisasszony, nemde?

— Ugyan kérem! Közönséges jobbágylány vagyok. Az öreg bárónő vásárolt huszonöt rubelért.

— Huszonöt rubelért!? — háborodott fel a fiú.

— Igen. Önöknél talán drágább? — csodálkozott a lány.

— „Nálunk" — Aljósának elállt a lélegzete a felháborodástól. — Próbálna csak meg nálunk valaki emberekkel kereskedni, tüstént börtönbe csuknák. Nálunk mindenki egyenlő!

A kislány egészen közel ment Aljósához a titokzatos tükörben, amely felfoghatatlan módon elválasztotta a két világot, kinyújtotta az ujjait, de nem érintette meg a fiú mellét. Őszinte lelkesedéssel mondta:

— Milyen jól áll ez a vörös selyem!

— Ez úttörőnyakkendő — közölte büszkén a fiú. — Én úttörő vagyok!

— Kik azok az úttörők?

— Kik?...

Aljósa nagyon sok mindent akart hirtelen elmondani a lánynak, de nem tudta még szavakba foglalva megmagyarázni a dolgok lényegét. Az igyekezettől kiszáradt a torka, s nagy-nagy együttérzés töltötte el a kislány iránt. Kinyújtotta feléje a karját, s felsóhajtott.

— Gyere hozzánk... Szonya!

Ujjai beleütköztek a tükörbe, mire felébredt.

A szobában csend volt és meleg.

A fiú lábujjhegyen kiment a tornácra a végtelen ég alá, amely egészen a föld széléig fehér volt a csillagoktól. És fehér volt a föld is — virágoztak az almafák! — s megcsapta a fiút a föld hűvös lehelete.

Visszament a szobába.

— Ha a május hideg, a gabona temérdek — jutott eszébe a mondás, miközben vacogva bebújt a takarója alá. — Nézem tovább az álmom.

Szíve tele volt várakozással és hittel a boldog jövendő iránt. Megtapogatta a párna alatt a kivasalt úttörőnyakkendőt, s elaludt.

(Rövidített fordítás)

Nyikolaj Rülenkov
A Lenin-kép balladája

Nem műteremben készült, hol festékek
Adják a gyász s a friss öröm színét —
Sötét vadonban partizánok éltek,
S az ő munkájuk — furcsa, régi kép.

A lombok zúgtak, tört az ág a szélben,
Cikáztak fenn az ég villámai,
Ősz felderítő ült egy nyírfakérgen,
Tisztás ölén — és ő faragta ki.

S egyszerre csóvás fény ívelt az égre,
És érezték, hogy ott van, megjelent —
A sűrűn mintha áthatóan nézne,
Emelve tárt kezén a végtelent...

Ahány ösvény volt, mind köréje állott,
A fák susogva fogták közre őt,
S az új, az egyre gyűlő partizánok
Ott mondtak esküt mind a kép előtt.

Mit számított az ellenség vad átka —
Amerre mentek, lábnyom nem maradt,
Hisz nyírfasátrából Lenin vigyázta,
Lenin mutatta biztos útjukat!

Velük futott a végső, nagy rohamra,
A győzelemhez ő adott szívet...
A kép ma múzeumban áll ragyogva,
Márványban őrzi hála, tisztelet.

Polgár István fordítása

Felvidéki András rajzai

Gárdonyi Géza: **Móka meg a fia**

Ki az a Móka?

Móka egy négylábú, nagyfülű úr, aki azt sem szégyelli, hogy szamárnak nevezik. A mi falunkban él, Balog Ádám szolgálatában. Ismeri őt minden gyerek, minden madár. Móka úrnak hivatala van: talyigahúzó. Ezért kap teljes ellátást, s szabad lakást. Pénzt nem kap, de nem is kell neki, mert nincs erszénye, ahová eltenné. Móka úr különben nem szereti a hivatalát. Ha befogják a talyigába, sokszor megáll az út közepén is, mintha azt akarná, hogy a talyiga húzza őt, ne ő a talyigát. Ilyenkor Balog Ádám botot emel rá, és csihi-puhi, bizony üti rajta a legyet.

Móka úr bőre azonban elég vastag. Egy-két percig érzi, hogy kikapott, és szalad is a talyigával, de csakhamar megint megáll, mintha semmi nem történt volna, és legeli az út szélén a papsajtot.

Balog Ádám egyszer elaludt útközben a talyigán. Képzelhető, milyen lassan vitte őt Móka. De még ha csak lassan vitte volna, az nem lett volna baj, hanem az már nem volt szép tőle, hogy befordította az árokba. Szóval sok baj van Mókával. Más ember el is küldte volna már régen a szolgálatából, de Balog Ádám nem teszi ezt: hozzászokott.

— Ha lassan jár is — szokta mondani —, mégis hasznos állat.

Nyilvánvaló különben, hogy Móka miért nem szeret talyigát húzni. Azért, mert azt képzeli magáról, hogy ő énekesnek született. Néha egyszerre énekel a fiával; egyik vékony hangon, a másik vastagon. Hogy mit énekelnek? — Ki érti azt? Csak az látható, hogy nagy kedvvel fújják. Egyszer Móka el akart szökni a gazdájától. Bizonyosan Amerikába szándékozott utazni énekesnek. Az udvart éjjel hagyta el, és a külső kukoricásig meg sem állt. Ott elbújt a kukoricák között a fiával együtt. Csak éppen a nagy, hosszú fülei látszottak ki a kukoricásból. Azt hitték, senki sem látja meg ott őket. De bizony a csősz meglátta mind a kettőt.

— Gyertek csak elő! — szólott. — Keres a gazdátok.

Bezzeg nagy volt a szégyen, mikor végighajtotta őket a csősz a falun. Móka föl sem mert pillantani. Csak a kis Csacsifiú táncolt oly vidáman, mint szokott. A kis csacsi nem tudta még a rendet. A falun akkor utazott keresztül egy fényképezőmester. Előkapta a gépét és egymásután ráfogta mind a kettőre.

— Csitt-csatt! — kattant a gép.

Én pedig bemutatom most nektek a képet. Jól nézzétek meg, hátha találkoztok vele. Lehet, hogy énekes lesz belőlük valamelyik nagyvárosban.

Fecske Csaba: **Őszi ritmusok**

Viszik a nyarat a szekerek
jaj sírva nyikorognak a kerekek
őszi szél foszló levelek
vásznából csak a te köpenyed
nyáj zsong borong a domb
kolomp szava búsong
őszi szél szi szél sz szél
zöngj dongó zöngicsélj
a völgy nyitva elmehetsz
rigótlan ág a holdsugár
ó elmehetsz mehetsz ó az lehetsz
ami nagyon szeretnél s nem lehetsz
sárban alma ágon ingó semmi már
lelked súlyát esdi messzi fénysugár
hold ha úszik hold ha úszik ég csobog
köd tornyában fakó tűznél hallgatnak a pásztorok
kalapjukra subájukra éj sötétje rácsorog

Vida Győző rajza

ASZTALOS ISTVÁN: AZ ÁLLATOK SZÓLÁSA

Ti is tudjátok, hogy a kutya ugat, a bárány béget, a disznó röfög, azt viszont senki sem tudja, hogy van-e értelme az állatok hangjának. Úgy nagyjából még ki lehet venni, hogy például egy kutyának mikor van jó kedve, de hogy a kutyák úgy beszélnek egymással, mint az emberek, azt senki sem tartja valószínűnek.

Azonban gyermekkoromban sok jóízű szólásmondást hallottam a falusi emberektől — például, hogy mit mond a kutya, a pulyka, a cinegemadár, a liba —, s ha sokat el is felejtettem közülük, egy pár még az eszemben van, leírom ide, ismerjétek meg ti is.

A pulykák

Tavasszal, mikor kikelnek a kis pulykák, kevés még az ennivaló. Ezt sírják ilyenkor a kicsi pulykák:

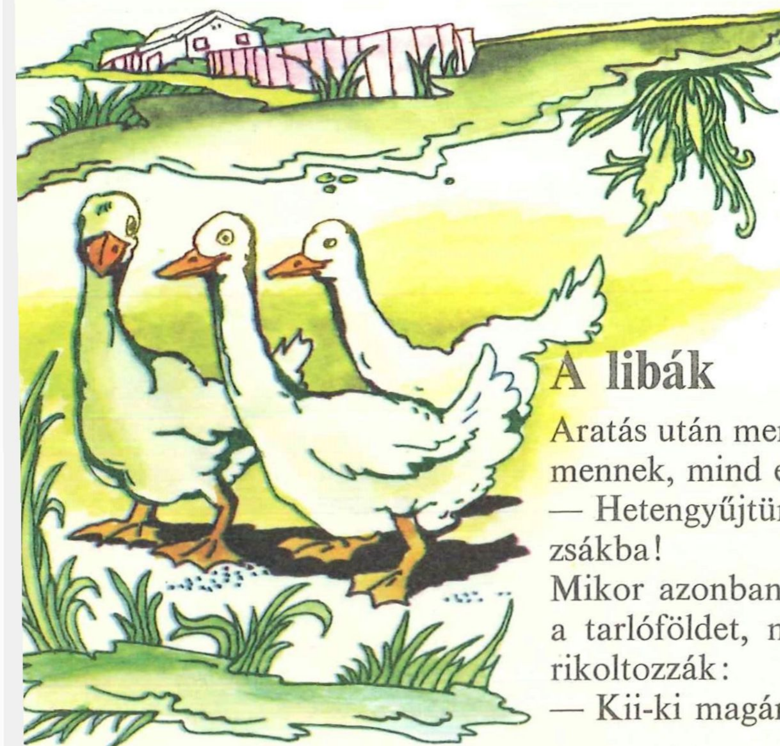
— Neem aad aanyánk eenni, neem!

Az anyjuk pedig rájuk csakog:

— Csaak íígy éélünk, csak, csak, csak.

A kanpulyka odalublubbol neki mérgesen:

— Kudulássaliseltartalak!

A libák

Aratás után mennek ki a tarlóra. Míg a falu között mennek, mind ezt gágérozzák, varizsálják:

— Hetengyűjtünk egyzsákba! Hetengyűjtünk egyzsákba!

Mikor azonban kiérnek a falu végére s meglátják a tarlóföldet, nekiindulnak sebesen, és hangosan rikoltozzák:

— Kii-ki magának! Kii-ki magának!

A juhok s a szamár, ha tűz van

A villám felgyújtja a karámot, s mind nagyobb bent a hőség. Az idősebb birkák ekkor ezt mondják:
— Mee-leg van! Mee-leeg vaan!
Még jobban ég a karám, s erre a bárányok is rákezdik: — Meeg éé-günk! Meeg éé-günk!
Aztán a szamár sem bírja tovább, s elordítja magát:
— Uh-uh-uh-uhtánam!
És kirohan a karámból.

A galamb és a kacsa

Ősszel a golyvás galamb felfuvalkodva topog a dúcban s dölyfösen turbékolja:
— Vaan borrunk, vaan borrunk!
A lenti tocsogó mellől rögtön visszahápog neki a könnyelmű kacsa:
— Csak-csapra, csak-csapra, csak-csapra!

A malacok, koca és a libák

Áprilisban, mikor már kicsapták a kondát, s egész nap a szél és az eső sanyargatja a disznókat, este hazafelé jövet ezt visítja egyik malac:
— Áprilliiis! Áprilliiis!
Egy másik ezt: — Fázook! Fázook!
A harmadik: — Éniis, éniis, éniis!
Az öreg koca röfögve szalad köztük:
— Haéneztet tudtam volna, köpenyeget vettemvolna!
Otthon az üres vályú előtt a malacok éhesen visonganak: — Nincsdara, niincs, niincs!
Az öreg koca is mérgesen röfög:
— Rosszgazdasszony! Rosszgazdasszony!
A libák körülöttük előrenyújtott nyakkal varizsálják: — Azazaz, azazazaz, azazazaz!

A farkas és a kutya

A farkas az éhségtől dühösen elordítja magát a hegyen: — Kii aa bíróóó?
A kutya az udvaron nagy hangon ráfelel:
— Én! Én! Én, én én én!
A farkas lejjebb jön a hegyen, és ismét elordítja magát: — Kii aa bíróóó?
A kutya az udvaron: — Hát, hát én, én! Én!
A farkas lejön a hegyről, beugrik az udvarra, s ott ordít: — Kii aa bíróóó?
A kutya rémülten szalad előle:
— Nem tom, nem tom, nem tom!

Herpai Zoltán rajzai

Csikónyerítés a repülőtéren

(Nyári emlék)

A lovacskák már Seremetyevóban rákezdték, ι repülőtéri várócsarnokban. Moszkva négy re-ɔülőtere közül a mi gépünk ide futott be és in-ıen indult vissza Budapestre. Egyelőre azonban :sak üldögéltünk — még volt vagy egy jó óra az ndulásig. A csikók a nyitott kézitáskában fog-altak helyet. Gyönyörű, félméteres jószágok; ·ózsaszín, meg piros mesebeli játéklovacskák, nerev gumiból formált kis testtel, feltarajló dús ·örénnyel. A lábuk végén pata helyett négy kis ‹erék, valahol a torkukban, vagy a hasukban ·gy láthatatlan síp. Nekem nem vettünk, ugyanis ·ég túl vagyok a hintaló-korszakon; érettségi ıjándékul kaptam Mamától ezt az utazást, vele öttünk el ketten életem első repülőútjára. Én líszes bőr pénztárcát, műbőr útitáskát, finom ɔőrkesztyűt vásároltam, és hanglemezeket — átékot nem hoztunk, nincs kisebb testvérem. A csikók a papák táskájában ültek; a mamák fő-eg mézszőke hajú, orosz kisasszonybabákat vit-:ek, csipkés tüllruhában, selyemben, bársony-ɔan... Vásárfia Moszkvából az otthoni gyere-‹eknek. A kissaszonybabák érintésre tagolt, nem-:etközi nyelven azt mondták: Ma-ma! Ha a csi-‹ót megpöccintették, dallamosan nyihogott ·gyet, hosszú, boldog kacajba felkanyarintva a ·égét: „Nyihaha, ha-ha-ha!"

Harmincan vettünk részt ezen a rövidke tár-ısutazáson — én voltam a legfiatalabb utas. És bár előző este, a búcsúvacsorán teli torokból ogadkoztunk, dalolva, hogy „nem, nem, nem, ıem, nem, nem, nem megyünk mi innen el" — ejárt a hat nap, az utazás ideje és most emlékek-‹el és ajándékokkal megrakodva mégis hazafelé ‹ászálódtunk... A csikók sűrűn nyihogtak.

— Mire hazaérünk, már egy hangot sem fog-ıak tudni adni! — dohogtam. De odabent, a repülőtéren már hallgattak a lovacskák. Gazdáik el voltak foglalva a táj nézésével. Tiszta idő volt, olykor le lehetett látni a felhők között. Itt-ott az üléseken azt találgatták, vajon már Ukrajna felett járunk-e, látni a Kárpátokat... Láttuk, csodálatos volt olyan nagy magasságból? mint egy kék színben játszó dombormű térkép... De már hozták az ebédet. Mi tagadás, jólesett a társaságnak a haza első, váratlan ölelése (visszafelé ugyanis Malév gépen jöttünk), a háromszor is körbekínált finom, tiszta bor. A háromnyelvű tájékoztatás sem okozott gondot senkinek; ugyanis a hangszóróból először magyarul hangzott el, csak aztán oroszul és angolul.

Jó hangulat volt, senkin sem látszott szorongás, vagy félelem — pedig 11 ezer méter magasban szálltunk, „hangnál sebesebben" — és csoportunk jó néhány tagja most ült először repülőgépen.

Mikor lassú lefelé ereszkedés után könnyedén megzökkent a gép a reptéri kifutópálya betonján, valahol hátul megkönnyebbült dünnyögés hallatszott: „Most már biztos, hogy nem zuhanunk le..." És rögtön utána a bemondónő hangja: „Értesítjük kedves utasainkat, hogy megérkeztünk Ferihegyre."

„Nyiha-ha-ha-ha!" — ujjongott fel valamelyik kézitáskából az első kiscsikó. Utána a második, a harmadik, a negyedik, egyfolytában, egymástól elkapva a „végszót". S míg a mosolygó légikisasszonyok sorfala között elhagytuk a gépet és lefelé lépdeltünk a fémlépcsőn, messzezengő, diadalmas lónyerítés közepette érintette lábunk először újra a hazai földet.

Tollba mondta: Feri
Lejegyezte: Bars Sári

Osvát Erzsébet

MADÁRSZÁLLODA

Utca hosszat
sorban állnak a fák,
napsugárban fürdő
levelekkel.
Harmatcseppet
kortyolgatni róluk
szárnyas szellő
szalad minden reggel.

A friss cseppek
vidítják a szellőt,
hancúrozni támad
tüstént kedve.
Himbálgatja a zöld
levélkéket,
beleköt a játszó
gyerekekbe.

Sötétedik. . . s úgy
alkonyat táján
a nap s szellő
búcsút vesz a fáktól.
Neonlámpa
szórja most rá fényét,
a fákra száz kis szobát
varázsol.

Hirtelen nagy
sürgés-forgás támad,
megérkeztek lakói a fának.
Egész napi kenyérkereséstől
elfáradtak,
lepihenni vágynak.

Szálloda lett
a sort álló fákból.
Ingyen szállás
fáradt madárnépnek.
Pár pillanat —
pisszenés sem hallszik,
álmuk őrzik
felettük a fények.

Minek akkor a kézügyesség?

— Jó lenne, ha elmennénk egy tanulmányi kirándulásra — jelentette ki Terka húgom egyik osztályfőnöki órájuk után.

— Jó lenne — egyeztem bele.

Terka egy kis csatára készült, szópárbajra, amiből pontosan megtudhatná, mi fán terem a tanulmányi kirándulás. A csata azonban, ellenfelek híján, elmaradt.

— ...csak, tudod — folytattam —, kevés hozzá egy őrsvezető. Egy őrs is. Legalább egy raj, egy jó rajvezető és egy vállalkozó szülő kell még. Ja, és egy megértő ember, aki beenged majd.

— Hová?

— Hát, ahová kirándulunk.

Terka lassan felhúzta a vállát. Addig húzta, amíg a nyaka el nem tűnt, s közben tanácstalan képet vágott.

— A tanulmányi kirándulás végállomása tilos terület. Kizárólag felnőttek járnak oda. Mivel tanulmányi-kirándulni gyárba, esetleg mezőgazdasági üzembe szokás.

— Tényleg? — bukkant elő hirtelen a húgom nyaka — de hiszen én már láttam gyárat!

— Ne mondd!

— De, igazán láttam. Egyszer, te nem voltál itthon. Az unokabátyámmal akartunk strandra menni. Beborult, visszafordultunk, én meg észrevettem, hogy gyümölcsszállító teherautók fordulnak be mindig ugyanazon a sarkon. Kíváncsi lettem, hová mennek. Rávettem a bátyót, nézzük meg. A vállán állva beláttam az udvarra. Muris volt. Egy zörgő-forgó, hatalmas gép nyelte a sárgabarackot ládaszám, és hámozva, felezve, kimagozva köpte vissza egy hosszú vályúba. A vályú két oldalán nők álltak talpig fehérben, és kapkodtak valami után, mint a madarak, ha inni akarnak. Még szállítómasinákat is láttam, amelyeket vattakabátos emberek kormányoztak, pedig legalább 30 fok meleg volt. És, ha hiszed, ha nem, deres volt a bajuszuk, amikor kijöttek egy téglaépületből.

— Már amelyiknek volt bajusza.

— Jó, ne hidd el. Én, mindenesetre, azóta is kíváncsi vagyok, mi lehetett ott belül.

— Amit láttál, az alighanem valami tartósító üzem. Szerintem egy igazi gyár, ahol termelnek, még sokkal érdekesebb.

Egy hét múlva Terkáék raja (meg én, meghívott őrsvezető) látogatást tett egy óriási üzem egyik részlegében, a kerékpárgyárban. Az új fiú apukája intézte el, mert ott

dolgozott. Ráadásul jól dolgozott, s azért engedték meg neki, hogy vendégeket vigyen oda, ahová gyerek a lábát be nem teheti.

Óriási tányérba arany csavarok hulltak egy gépből. A tányér maga is forgott, számlálta, továbbította a csavarokat. Egy ponyva mögött kötényes, szemüveges emberek hajlongtak kékeslila fényben, és egyfolytában szórták maguk köré a csillagokat. Hegesztettek. Függőleges felvonón kerékpárvázak utaztak, vágyakozva híva a ládákban álló kerekeket, csavarokat, pedálokat, amelyekkel még soká nem találkozhatnak. A szünet nélkül munkálkodó gépeket a látvány teljesen hidegen hagyta. Csak dolgoztak, ahogy az emberek megparancsolták. Lám, ez is itt: vett egy darab fémlemezt, elmetszette, meghajlította, továbbította, leejtette, majd vette a következőt és kezdte elölről. Sárhányókat gyártott reggeltől estig, estétől reggelig. A fáradhatatlan hajlítógépet ugyancsak gépekkel, egy másik gyárban készítették, bizonyára egészen kicsiny, jól kitalált alkatrészekből. Aztán összeszerelték és munkába állították, ahogy a tervezők elképzelték. Nincs hibája. Nem is lehet. A gép a kis hibától is megáll. A gép nem olyan, mint az ember. Az álló gép haszontalan anyag.

Hány és hány nemzedék követte egymást, míg ez az egyszerű sárhányó-hajlítgató gép megszületett! Olyanok, akik nem voltak nagy barátai a számoknak és olyanok, akik úgy szerették a matematikát, ahogy csak a legszebb költeményeket lehet szeretni.

Azon kaptam magam, hogy kívül kerültünk a gyárkapun, s az udvarias házigazda szavaiból nem hallottam semmit. Pedig pontosan elmondta, mit, hol, hogyan csinálnak, mennyit és mennyiért. Ezt a többiek izgatott vitájából rögtön megállapítottam.

— ... fogadjunk, hogy felvennének!

— Téged? Ugyan! Hiszen még a saját teljesítményedet se tudnád kiszámítani.

Ezt Bali Csabinak mondták, akinek tényleg nem erős oldala a matek.

— Azt azért megtanulhatnám — pirult bele az igazságba a kerekarcú fiú. — Meg a rajzot elolvasni is. De az esztergát úgy beállítani, hogy hajszálnyit se tévedjen? Mit gondoltok, ki tanulhatja meg? Akinek jó szeme és ügyes keze van. Én pedig látok, és a kezem se suta.

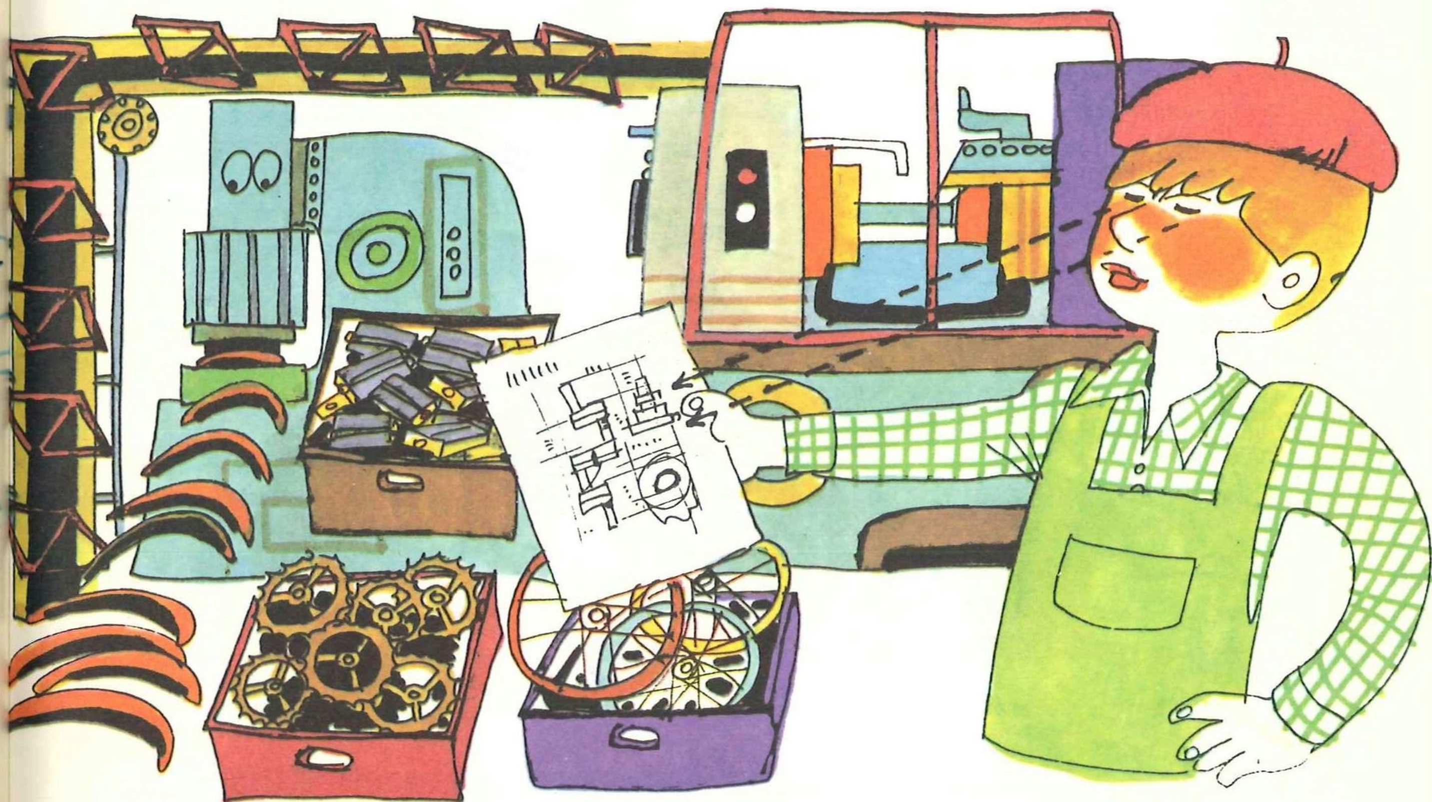
Ez megint csak igaz volt. Mindenki tudta. Csabi nem véletlenül kapott dicséretet technikából. Akár papírral, akár fával, textillel dolgoztak, mindig az ő munkája lett a legszebb. Még a makrancos, repedős és törékeny műanyag flakonokkal is jól boldogult, sőt, tudott segíteni a többieknek.

— Mire mi megnövünk, már mindent automatizálnak — vélte Asztalos Tomi —, minek akkor a kézügyesség?

A lányok, akik eddig a sok látnivalótól kissé megilletődötten hallgattak, ezt már nem állhatták szó nélkül:

— A kézügyesség mindig hasznos volt és ezután is kell. Ha nálatok, mondjuk, letörik a kilincs, mit csinálsz? Veszel egy új lakásfalat, ajtóval? — kezdte Kis Szilvi, a többiek pedig meglódult fantáziával tódítottak. Végül már köhögtek, könnyeztek néhányan a nevetéstől, olyan mulatságosan festett a felvázolt jövő. Csak Bali Csabi maradt ki az általános viháncolásból. Pedig, ha jól sejtettem, az ő kék szeme előtt is a jövő lebegett. Magát látta, amint szemügyre vesz egy rajzot, aztán nyugodt, pontos mozdulattal beállítja az esztergagépet. Hunyorít, szűk szemrésén át még egyszer ellenőrzi, stimmel-e minden, aztán megnyomja az automata gombját. A gép indul. Századmilliméternyire pontos, arany színű, menetes csavarokat pötyögtet egy nagy, forgó tányérba.

Józsa Teréz

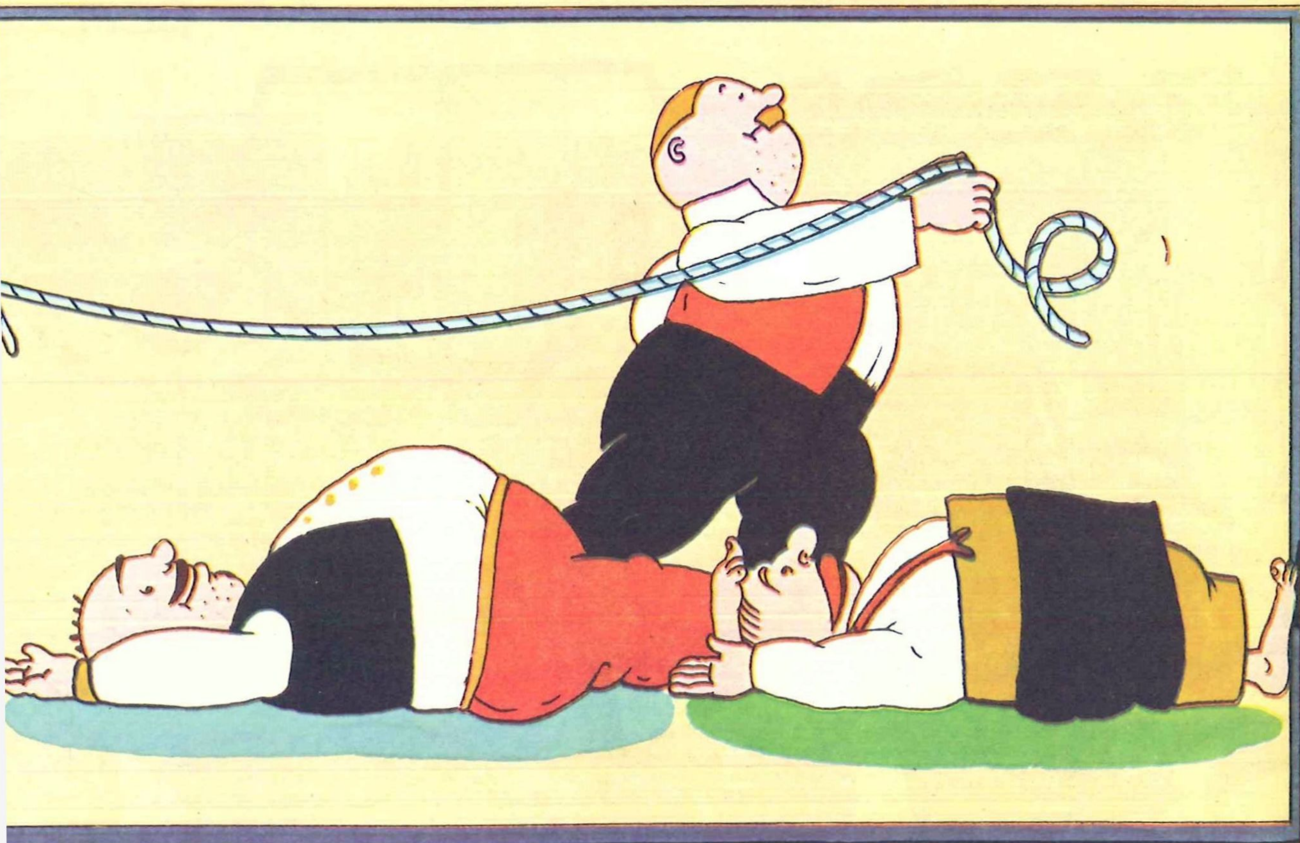
Görög Júlia rajza

Adomák Baranyából

A kútásók

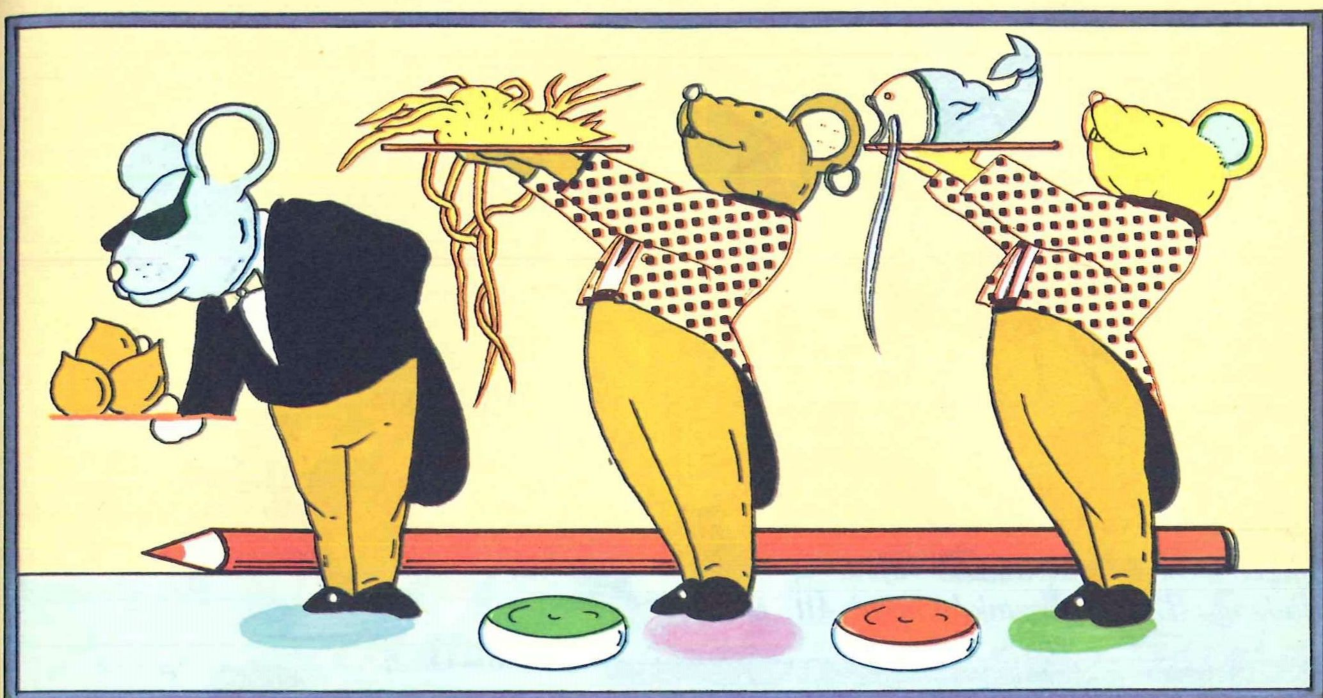
Egy faluban kutat ástak. Sok föld kigyütt a gödörből, csak a lábuk alatt volt, nem tudták hova tenni. Összenéztek az emberek, és azt kérdezték egymástól, hová tegyék már a sok földet. Egyszer csak kitalálták, hogy egy másik lukat ásnak, abba hányják bele a földet. Ásták aztán a kutat is, meg a másik lukat is, de már megint nem tudták hova hordani a földet. Eccer valaki azt mondja:
— Mérjük már meg, milyen mély lesz az új kút! Mert azt is tudni kell!
Igazat adtak neki és elhatározták, hogy megmérik a kutat. Gerendát fektettek a kút szájára, a gerendába belekapaszkodott a bíró, az utána jövő a lábába, az ezután jövő meg ennek a lábába. Mikor már elegen vótak, hogy a kút mélységét megmérjék, a bírónak nehéz vót azt a sok embert tartani. Azt mondta a többinek:
— Várjatok, hadd köpök a markomba!
Azért mondta, hogy jobban tudja tartani őket. De már köpött is. Akkor mindjártcsak — zsupsz! — egymás tetejibe estek. Csuda vót, hogy valakinek baja nem esett.
Azt mondja egyszer az egyik:
— No nem baj. Ha kigyövünk, majd egymás után fekszünk. Úgy aztán lemérjük, milyen mély a kút.

Elmondta: Zseni János, Nagyváty

Békés Rozi rajzai

A félkegyelmű Pakajka

Csukcs mese

Élt hajdanán a csukcsok földjén egy félkegyelmű ember, Pakajka. Egyetlen rénszarvasa sem volt.

Az emberek fókára vadásznak, rénszarvast terelnek, Pakajka azonban csak sétál a tundrán és dalolgat.

Mászkál erre, mászkál arra, s kigondol egyet.

— Megyek az egerekhez és a gazdájuk leszek!

Úgy is tett, Elment az egerek szállására.

— Adjon isten, egerek népe! — köszöntötte őket. — Mától kezdve én vagyok a gazdátok. Vendégeljetek meg!

Az egerek elkezdenek sürögni, forogni. Az egyik magot hoz, a másik gyökeret, a harmadik halat.

És így megy ez napról napra. Pakajka együltében megeszi mindazt, amit az egerek a nap folyamán összehordanak neki.

Mondja egyszer a legöregebbik egér a többinek.

— Menjetek a tundrára és hozzatok illatos gyökeret!

A legöregebbik egér fókahúst főzött, hozzákeverte a húshoz a gyökeret, és feltálalta az egészet Pakajkának egy nagy fatányéron.

Pakajka teliette magát és elkezdett horkolni.

Odamentek akkor a kisegerek és hozzáfogtak megrajzolni Pakajka arcát, hogy olyan legyen, mint az asszonyoké.

Két vastag vonalat rajzoltak az arcára, kettő ugyanilyet az orrára, az állára pedig sok-sok apró vékony vonalkát.

Pakajka felébredt, kinyújtózott, és inni akart.

Ment a folyóhoz, belenézett a vízbe — és látott abban egy szépséges asszonyt.

Az arcán két vastag vonal volt, az orrán úgyszintén, az állán pedig sok-sok apró vékony vonalka.

„Na, lám — gondolja Pakajka — feleségem is lesz!"

— Mássz ki! — mondja neki.

Az asszony erre semmit sem szól, csak ingatja a fejét.

— Fázol talán? Meleg ruha kell? — kérdezi Pakajka, s behajigálja az asszonynak, ami rajta volt.

Az asszony azonban továbbra is hallgat, és csak a fejét ingatja.

— Segítsek kijönni? — kérdezi Pakajka, és beleugrik a vízbe.

A víz persze jéghideg, és senki sincs benne.

Kiugrik Pakajka a partra. Belenéz a vízbe, hogy jól összeszidja az asszonyt — de a vízből ő maga néz vissza.

Rájött Pakajka, hogy az egerek megrajzolták az arcát, a víz meg lemosta.

— Na — mondja —, elkapom most ezt az egérnépet, mindahányat!

Az egerek egy zsombékon ülnek, és nevetik Pakajkát.

Pakajka nekirugaszkodik, hogy elkapja őket.

De megfoghat-e egy ember annyi egeret!

Fordította: Kelemen Sándor

A kismalac

Krumpliorrú kismalac
elindult a boltba,

de mire odaért,
elfogyott a korpa.

Sírva ment haza,
és fájt is a hasa.

Vigasztalta anyja,
de nem volt semmi haszna.

Odament az apja,
meg is vigasztalta.

Suba Hajnalka verse 3. a
Nyíregyháza
Ungvár sétány 29. 4400

Zsákmányra várva
Váger Erik *4. oszt. tanuló rajza,*
Budapest IX., Ifjúmunkás utcai Ált. Isk.

Csatt

Csatt az én kutyám
Szeret engem az ám
Szeret mint a csontot
Mint a libacombot

Haragszik a cirmosra,
Mióta őt megmarta
Szeret engem az ám
Csatt az én kutyám

Anyu

Amíg kicsi voltam dajkálgattál
Amíg álmos voltam elringattál
Amíg beteg voltam ápolgattál
Amíg butus voltam meg is óvtál
Édesanyám

Ha nagy leszek majd dajkálgatlak
Ha nagy leszek majd elringatlak
Ha nagy leszek majd ápolgatlak
Ha nagy leszek majd meg is óvlak
Édesanyám

Varga Péter versei 4. d
Budapest
Fényes Adolf u. 10. 1036

Szobai akadályverseny

ESŐS NAPOKRA

JÁTSZHATJA KÉT GYEREK, VAGY AKÁR EGY EGÉSZ ŐRS. A SZÍNHELY LEHET ÚTTÖRŐSZOBA — ESETLEG LAKÓSZOBA, HA AZ ÖSSZEJÖVETELT CSALÁDNÁL TARTJÁTOK. (PERSZE ILYENKOR JÁTÉK UTÁN MINDIG RAKJATOK RENDET!)

1. INDULÁS JELRE

2. ÁT KELL KÚSZNI A SORBA RAKOTT SZÉKEK ALATT. A KÓLÁS ÜVEG NE MOZDULJON!

3. IRÁNY AZ ASZTAL! (PERSZE, CSAK HA ELÉG ERŐS!) ÁTKELÉS: HASON CSÚSZVA.

4. A PADLÓRA HELYEZETT ÚJSÁGPAPÍRON LÉPEGESSETEK. EGY KÉZZEL TÁLCÁN POHARAT EGYENSÚLYOZZATOK!

5. A LUFIT A KÉT SZÉK KÖZT KIFESZÍTETT MADZAG MENTÉN TOVÁBBFÚJNI!

6. EGY KÓLÁS ÜVEGET GÖRGESSETEK AZ ORROTOKKAL EGY DOBOZBA!

7. CÉL!

KIS AKADÁLYVERSENYÜNK TETSZÉS SZERINT BŐVÍTHETŐ — JÓ MULATÁST KÍVÁNUNK!

Birkás Ákos raiza

Dobra verjük

Karikázzunk. A nagyapák talán még emlékeznek, hogyan kergették a karikát kisfiú korukban. Manapság „hulahopp-hajtóverseny"-t hirdetnek helyette. A győri Mező Imre úttörőház munkatársai úgy találták, remek szórakozás. Igaz, ők szabadban, a Barátság parkban szervezték meg ezt a mulatságot, seprűfocival és asztalitenisz-bajnoksággal együtt, de a játék teremben is játék. Érdemes megpróbálni.

Ötezer méter naponta. Éppen ennyit, öt kilométert tettek meg minden nap, két hétenát a vándortáborozó kisdobosok és úttörők. Azok, akik Tatabánya-Kertvárosban kétnaponként adták át egymásnak a helyet, és járták a Gerecsét gyalog, hegyen-völgyön át. Éppen 26 vállalkozó csapat. Néhány gyerek és táborszervező még most is töpreng, sok-e hetven kilométer gyalogút két hétre vagy kevés. Az viszont már régen eldőlt, hogy egészséges a gyaloglás, a mozgás, sőt, a vándortáborok egyik előnye a sok közül éppen a rendszeres, ismétlődő erőpróba. Ősszel és télen ugyan kevesebb az időnk, de mozogni, sétálni, túrázni akár rendszeresen olyankor is kellemes lehet. Helyes időbeosztással, a szabad szombatokon mindig beszoríthatunk legalább félnapos gyalogtúrát. Ha a testünk rendszeresen, szabad levegőn fárad el, meglepően könnyebbé válik a tanulás — bármilyen messze essék a fejünktől a lábunk.

Állatkert II. Az előző hónapban elkészítettétek az elefántot, zsiráfot és oroszlánt. Most a mellékleten kivágható a víziló, krokodil, pingvin és zebra. Azt már tudjátok, hogy a szaggatott vonalak a hajtogatás helyét jelentik. Ha a hajtogatással kialakul az állat testhelyzete, csak akkor ragasszátok össze a test két oldalát. A zebra fejét a kis köröcskékbe dugott Milton-kapoccsal helyezzétek a nyakrészbe és akkor mozgatható is lesz. Példát rajzoltunk az állatokat elkülönítő kerítés készítésére. Hurkapálcából vagy szívószálból alakítsátok ki úgy, hogy vagy krumplidarabkákba fúrjátok vagy radírgumidarabokba. A nagy vadakat kerítsétek el, a vízi állatoknak fessetek rajzlapra vagy csomagoló papírra vizet, folyót. Füvet, fát, bokrot is rajzoljatok a vadak köré.

Kivágós. Még ebben a hónapban megjelenik a Dörmögő Dömötör kivágható mellékleteiből készült gyűjtemény. Nyolcféle kivágható játék és nyolc barkácsötlet egy füzetben. Kicsi zsebpénzedből nagy örömet szerezhetsz testvéreidnek, barátaidnak! Remek Télapó-ajándék! Ára: 12,– Ft. Keresd a KIVÁGÓS-t az újságárusoknál!

Tegnap őrsgyűlést tartottunk búvóhelyünkön a mögött. Elhatároztuk, hogy készülünk a télre és gondoskodunk a etetéséről. Mondtam, építsünk -t. Beleegyeztek, de Sanyó a mellett akarta felállítani! Szerintem ez nem jó, mert a elriasztja a -t. Végül az szélén jelöltük ki az helyét. Elmentünk a telepre. Ott sok a hulladék. Kértünk néhányat. Hazulról vittem -t és -t. Megácsoltuk a -t. Igaz, segített Csilla bátyja, akinek éppen kimenője volt. Az őrsi nóta, Tibi, aki a kk-n is -t keres, rehányóan mondta, hogy nem ügyünk minden, például a vagy a. De hiszen ezek ragadozók, húsevők! - kiáltottuk. Majd fogunk nekik -t. - mosolygott Tibi. Mi elfogadtuk a javaslatot, és megbíztuk vele Tibit. No, erre olyan lett az arca, mint egy. Azt válaszolta, ő nem és nincs a hátán. Így hát maradtunk az énekes -nál!

Írta Gyárfás Endre, rajzolta Koltai Éva

Én és a bölények
Békési László
2. oszt. tanuló rajza
Budapest IX.
Eötvös utca

Postafiók 100

Előre megmondom; továbbra is várjuk „Ö" azaz ö t l e t-et tartalmazó leveleiteket! Ezek az ötletek — mint tudjátok — elsősorban arról szóljanak, ki, hogyan tölti a szabadszombatot — mely most már általános! Lapozzunk bele néhány levélbe, mit írnak kedves olvasóink!

Szalai László és Csaba (Jánkmajtis, Ady E. u. 31. 4741) írta:

„A mi őrsünk — így szól **László** *beszámolója — elhatározta, hogy kerékpár kirándulást teszünk a falu közelében levő erdőbe. Így is lett! Szabadszombaton az iskola előtt voltunk a bringánkkal, és mivel pontos volt mindenki, korán útra keltünk. Mikor az erdőbe értünk, az ősi szakács a magunkkal hozott ételből ebédet készített, méghozzá bográcsban. Utána sokat játszottunk, boldogan tértünk haza, és azt beszéltük meg, hogy ezt máskor is megcsináljuk!"*

Csaba ezt írta: *„Elhatározta az osztályunk, beleértve osztályfőnökünket is, hogy szabadszombaton Debrecenbe megyünk. Így is lett. Reggel ötkor gyülekeztünk az iskola előtt. Ilyen korán ritkán kel az ember. Busszal mentünk. Tíz órára értünk Debrecenbe. Megnéztük a Déry múzeumot, az állatkertet és vidámparkot. Még a csónakázó tavon is voltunk. Jól sikerült ez a szombat!"*

Valóban: előre megtervezett kirándulás akár a lakóhely környékére, vagy messzebb mindig élmény lehet. Persze, ha többen mentek, a felnőtt kíséret feltétlenül fontos!

Mester József úttörő (Nagykőrös, Kecskeméti út 3. 2750) egészen más szabadszombatról írt:

„Az egyik úttörő foglalkozásunkra, melyet szombaton tartottunk, meghívtuk a kisdobos testvérrajunkat, hogy nézzék meg kis műsorunkat és ismerjék meg második otthonunkat, az úttörőszobát. Illendően köszöntöttük vendégeinket, aztán a bűvészek vették át a szót. A Mikiegér őrs mókás jelenetet adott elő. Nekünk nagyon tetszett, s láttuk, hogy a kisdobosok is jól mulatnak. Az úttörőotthonban előkerültek a játékok és a lemezjátszó. Amikor kijátszottuk magunkat, kimentünk az udvarra és körjátékokra tanítottuk a kisdobosokat. Nagyon örültünk, jól szórakoztunk mindannyian. Úgy éreztük, közelebb vitt ez a délután a kisdobosok és úttörők barátságához!"

Angyal Zoltán harmadikos (Nyírtass, Dózsa út 2. 4522)

„Nálunk is bevezették már a szabadszombatot és most azt írom meg, én hogyan töltöm. Reggeli után elmegyek a barátomhoz, Zsoltihoz, aki hetedikes — olvasni. Olvasás után az őrssel találkozunk, és ha jó az idő, kirándulunk, vagy sportolunk. Ebéd után is összejövünk, kerékpározunk sokat. Néha „pénzt keresünk", — vagyis összeszedjük a hasznos anyagot, melyet hét közben átvesz tőlünk a MÉH. Így aztán szórakozunk és hasznosan töltjük a napot."

Triz Tímea harmadikos (Kengyel, Petőfi S. út 23. 5083):

„Nagyon szeretem az állatokat. Vannak köztük kedvenceim, például a nyuszik, a cicák, no meg a kutyák. Nekünk is vannak állataink: malacaink, juhaink, galambjaink és baromfi. Van két cicánk is. A kisebbet úgy hívják, hogy Valika, a nagyobbikat, mármint a Valika anyját pedig Lukréciának, — mint a tévében a fekete macskát, a Frakk sorozatban. Nagyon okosak a mi cicáink. Sok mindenre megtanítottuk már őket. Sokat játszunk a cicákkal, meg a nyuszikkal. A zöld fűben hancúrozunk velük, és akkor zeng az udvar a nevetésünktől!"

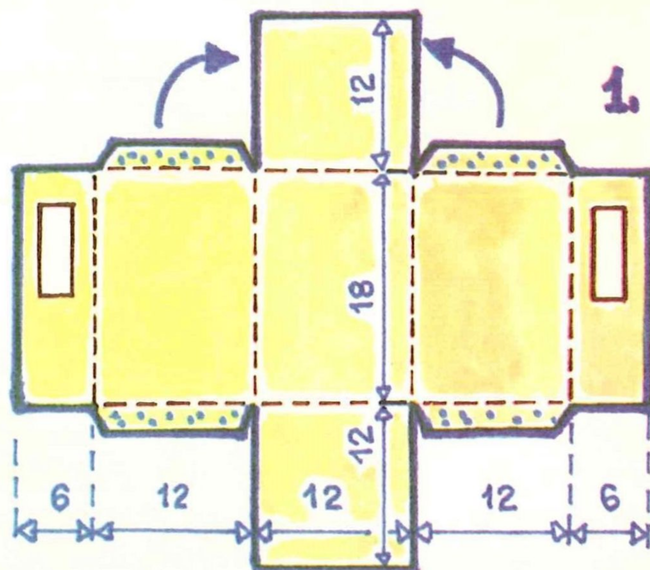
A szabadidő okos eltöltéséhez tartozik persze az olvasás, tévézés, mozi és színházlátogatás is. Ide kívánkozik a rajzolás, gyurmázás, zenélés — legyen az zongora, hegedű vagy furulya. És persze, az éneklés! Következő hónapban, decemberben ünnepeljük Kodály Zoltán születésének századik évfordulóját. Ide kívánkozik az a levél, melyet **Kavalyecz Emőke pajtás** (Encs, József A. ltp. 18. 3860) küldött:

„Új osztályfőnökünk egyben énektanárunk is. Így aztán, mert őt szeretjük, szívesen járunk énekkarra. Úgy tudom, más iskolában csak a jó hangúak lehetnek énekkari tagok. Nálunk az a szokás, hogy a tanárnőnk nem küld el senkit. Azt mondja, hogy a zene és az éneklés gyönyörűségétől senkit sem szabad megfosztani!"

Nem ismerem Emőke tanár nénijét, — de azt tudom, hogy a Tanár Úr, Kodály Zoltán is ezt vallotta!

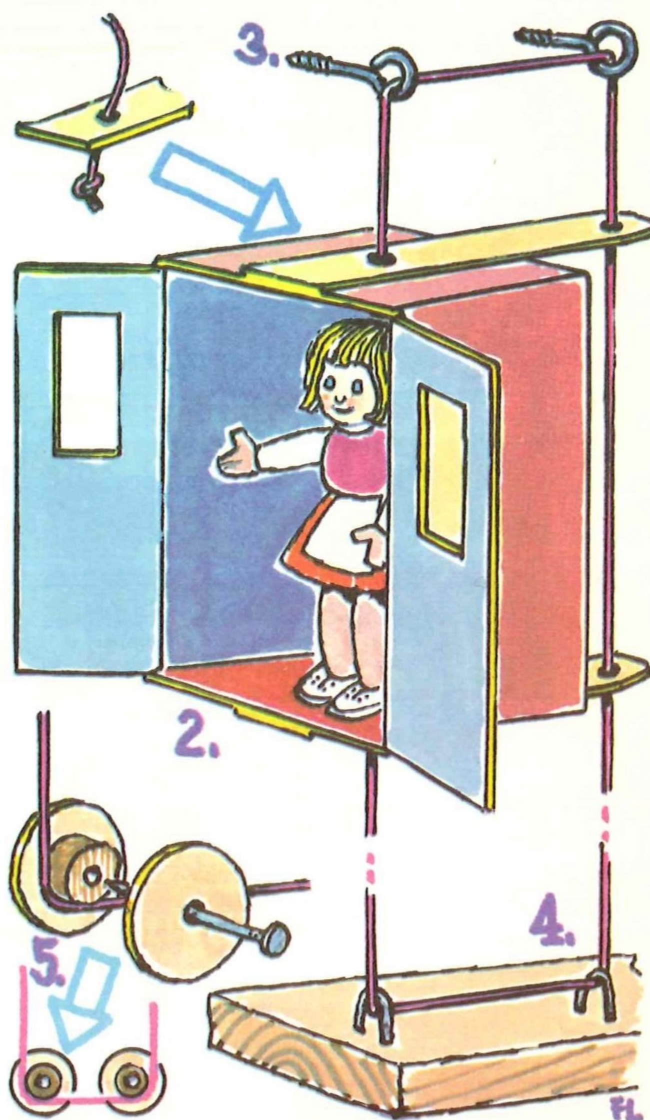
Ferkai Loránt: Babalift

Játék közben előfordul, hogy babát, játékállatot, játékkockát fel- vagy lefelé akarsz szállítani, például az első emeletet jelentő szék ülőlapjára, a második emeleti asztallapra vagy a tetőterasznak kinevezett ágyneműtartó tetejére. Az is előfordulhat, hogy lakótelepi lakásban éppen feletted lakik egy barátod, s hozzá akarod feljuttatni versenyautódat, esetleg a törlőgumidat, mert az övé elveszett. Jó szolgálatot tesz ilyenkor egy lift, ami egyaránt használható „személy"- és „teher"-szállításra.

Ha van megfelelő nagyságú és erősségű kartondobozod, úgy azt ragaszd össze a kellő helyeken, kivéve egyik lapját, amelyet félbevágva ajtóként fogsz használni. Ha nincs ilyen dobozod készen, úgy magad csinálj egyet az 1. ábrán látható forma alapján. Ezt először meg kell szerkesztened erős kartonlapon, hullámkarton lemezen, vonalzóval, a rajzon centiméterekben megadott (vagy más, neked megfelelőbb) méretekkel. Vigyázz arra, hogy a sarkok háromszögvonalzóval pontosan ellenőrzött derékszögek legyenek. Ezután a szaggatott vonalakat, vagyis a hajtásvonalakat (vonalzó mellett) egy kés életlen felével vagy körömmel karcold meg, hogy szépen, élesen törhesd meg a kartont. Enyvezd meg a pontozással jelölt ragasztófületeket és így ragaszd egybe a hasábalakú lift-testet.

A lift tetőlapjára és alaplapjára ragassz egy-egy erős kartoncsíkot, rajtuk két lyukkal, ez jól látszik a 2. ábrán. Az egyik lyuk éppen a lift lapjának a közepére essék, a másik, ez bő legyen, a csík végére. A kisebb lyukba ragasztod be a felvonókötél — jó erős zsinór megcsomózott végét, ugyanez a zsinór fut át a csík végén lévő lyukon. A zsinórt persze nehéz egy darabból éppen a megfelelő hosszúra méreteznéd, így célszerű a felső és alsó lyukba egy rövid zsinórdarabkát (esetleg drótfület) erősítened, s ehhez a főzsinórt.

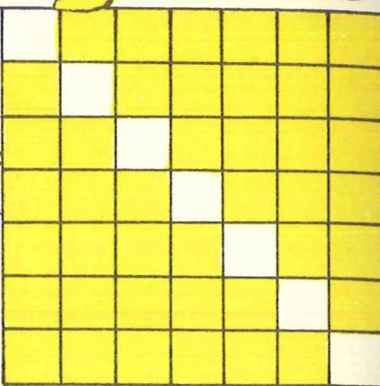

A zsinórt négy szemescsavaron (3.), deszkába ütött „U" szegen (4.) vezesd át. Az alsó tartó lehet egy súlyosabb deszkadarab, a felső pedig a szekrény tetejére fektetett másik deszka.

Ha nagyon ügyes vagy, kartonkorongokból és dugó-szeletekből négy csigakereket fabrikálhatsz (5.), így könnyebb a liftjáték leszerelése, s újbóli felállítása.

3 Novemberi fejtörő

Összeolvasó

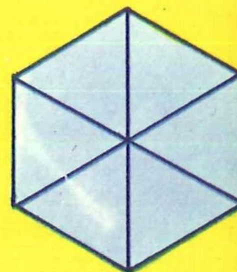
A vízszintes sorokat megválaszolva olvasd össze az átlósan megjelölt betűket. Az időjárással kapcsolatos szót találsz.

Keresztrejtvény

Vízszintes: 1. Egyfajta melegítő berendezés 7. Átlátszó anyag 8. Rag 10. Vágófelület 11. Kettős betű 12. Vonatkozónévmás 14. Okos embernek van 15. Fejfedő 17. Nem áll 18. Elad 19. Visszafelé: nem halott 20. Kifli is van ilyen 21. Izmos.

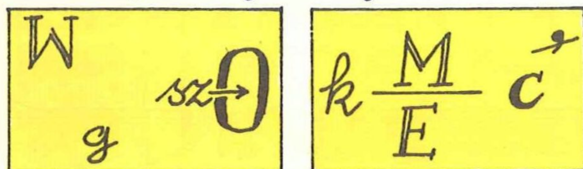
Függőleges: 1. Régen a pincében volt 2. Varróeszköz (ék. hiba) 3. Birtokos névmás (ék. hiba) 4. Akkumulátor magyarosított neve 5. EG 6. Fűtés 9. Névelővel hegyes rúd 11. Apa, anya 13. Női becenév 16. Fő ellentéte 19. Vigyázó. **A keresztrejtvényből beküldendő a vízszintes 1., függőleges 1., 6.**

Gyufa-rejtvény

Rakd ki gyufából ezt a hatszöget és benne a 6 háromszöget. 6 gyufát más helyre kell tenni és csak 3 háromszög marad.

Betűrejtvény hideg időre

Parkolóhely

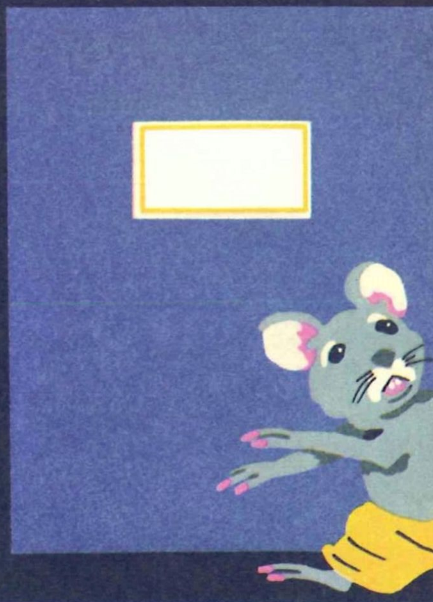
Egy parkolóhelyen 11 jármű áll, autók és motorkerékpárok vegyesen. A járműveknek összesen 30 kerekük van. Hány autó és hány motorkerékpár parkol?

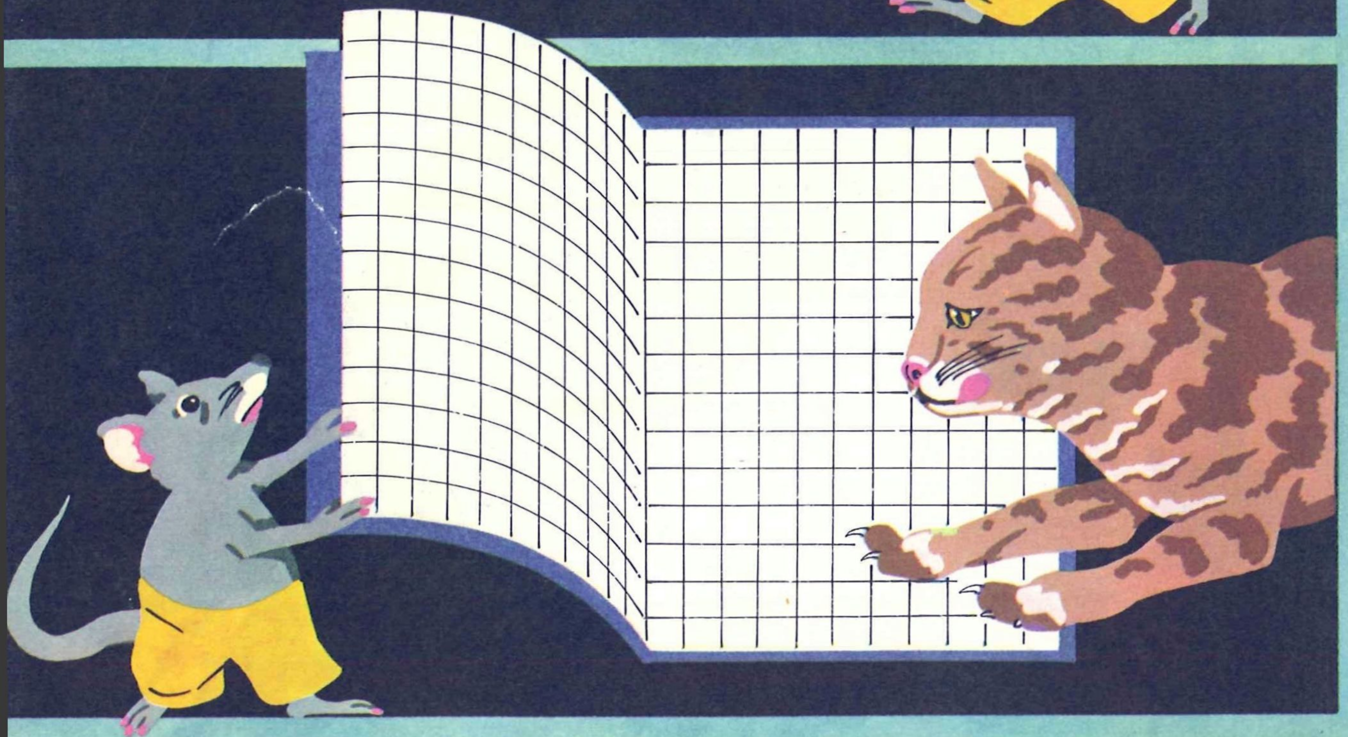
Rejtvényfejtők, figyelem! A szeptemberi KISDOBOS-ban részletesen megírtuk, és most ismét felhívjuk a figyelmeteket arra, hogy a szeptemberi, októberi és a novemberi megfejtéseket a bal felső sarokban levő számokkal együtt e hó végén adjátok postára (Kisdobos Szerkesztősége, Budapest 1502 Pf. 100)

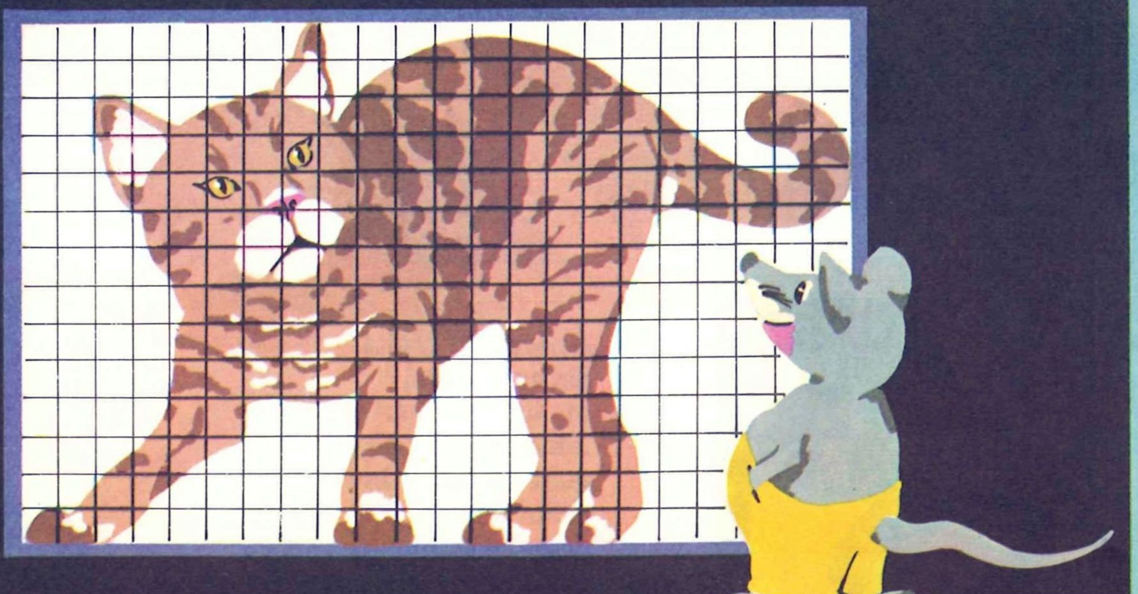
kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXXI. évf. 9. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor

Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, Budapest, Postafiók 100. 1502 Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay u. 16. 1374 Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) Budapest V., József nádor tér 1., 1900 közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 55,—Ft, I. félévre 33,—Ft, II. félévre 22,—Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 82.0767. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címlap **Görög Júlia,** a hátsó címoldal **Vida Győző** munkája

Ára: 5,50 Ft

Kányádi Sándor
Csóka

Ághegyről csóka
pislog a hóra,
ott üldögél már órák óta.
Nincs egyéb dolga,
mert ha lett volna
valami dolga,
elrepült volna.